

Učni načrt

Predmet

KLJUNASTA FLAVTA

1. Opredelitev predmeta
2. Splošni cilji predmeta
3. Operativni cilji predmeta - dejavnosti
4. Operativni cilji predmeta - vsebine
5. Standardi znanja
6. Didaktična priporočila
7. Izvedbeni standardi in normativi

1. OPREDELITEV PREDMETA

Začetek kljunaste flavte (ital. flauto dolce, fr. flûte à bec, angl. recorder, nem. Blockflöte, Schnabelflöte) sega daleč v zgodovino in je bila v rabi že pri primitivnih ljudstvih. V Evropi naj bi se pojavila v 11. stoletju (Francija). Z razvojem se je tehnično izpopolnila in uveljavila kot solistični in ansambelski inštrument v obdobjih od srednjega veka do baročne dobe. Ponovno se je uveljavila v novejšem času kot koncertni inštrument za izvajanje stare in sodobne glasbe. Pomembno vlogo dobiva tudi pri glasbeni vzgoji mladine.

Družino kljunastih flavt sestavljajo sopranino, sopran, alt, tenor, bas in veliki bas.

2. SPLOŠNI CILJI PREDMETA

UČENCI:

- dobijo interes za spoznavanje kljunaste flavte in igranja nanjo,
- razvijajo analitično obvladovanje notnega teksta v kompozicijskem, oblikovnem in stilnem smislu,
- spremljajo zgodovinski razvoj kljunaste flavte in glasbe,
- razvijajo izvajalske spretnosti, koordinacijo rok, jezika in dihanja,
- se učijo dihanja z glasbo in doživljanja ritma,
- se navajajo na samokontrolo in kontrolo tona,
- razvijajo sposobnosti in koncentracijo pri javnem nastopanju,
- razvijajo kritično presojo obravnavane literature glede ravni umetniške kvalitete,
- osvetljujejo pomen instrumenta in literature v toku zgodovine,
- gradijo svojo osebnost ob odkrivanju glasbenih vrednot,
- se seznanjajo z različnimi možnostmi skupinskega muziciranja,
- si oblikujejo odnos do glasbe in s tem do splošne glasbene kulture.

3. OPERATIVNI CILJI PREDMETA - DEJAVNOSTI

NIŽJA STOPNJA		VIŠJA STOPNJA	
Učenci:	1. in 2. razred	3., 4., 5. in 6. razred	
igrajo na kljunasto flavto;	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo kljunasto flavto in njene lastnosti, • se navajajo vzdrževati higieno in negovati kljunasto flavto, • se navajajo na pravilno držo telesa, rok in prstov, preponsko dihanje, • spoznavajo vlogo jezika kot organa v ustni votlini, • oblikujejo posamezne tone v obsegu c1 do a2, • spoznavajo tone po dolžini in višine, • spoznavajo taktovske načine, • povezujejo tone v skupine, • spoznajo notni zapis, • negujejo glasbeni spomin; 	<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo tehniko z različnimi vajami v različnih tonalitetah in v različnih artikulacijskih načinih, • obvladujejo celoten kromatični sistem od c1 do d3, • igrajo okraske: trilčke, predložke, mordente itd., • uvajajo se v osnove estetike, stila in glasbene vsebine, • razvijajo slušne predstave, • učijo se igrati a vista, • nadaljujejo igranje na sopranski in altovski kljunasti flavti; 	<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo vse tehnične prvine in jih povezujejo s slušno-estetskimi procesi, • stilno okrašujejo skladbe, • negujejo igro a vista, • igrajo solistično ali ob spremljavi drugih inštrumentov (klavir, kitara, čembalo itd.), • spoznavajo izvirno literaturo za kljunasto flavto, • poslušajo izvedbe mojstrov kljunaste flavte;
oblikujejo zvok;	<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo pravilno dihanje, • izvajajo vaje za intonacijo in vodenje tona, • opažajo in igrajo najpreprostejše dinamične kontraste (glasno - tiho); 	<ul style="list-style-type: none"> • dosegajo glasbeni izraz z uporabo ustrezne dinamike, barve, tempa in artikulacije; 	<ul style="list-style-type: none"> • natančno nadzorujejo dolžino in kakovost tona, • razvijajo elemente za oblikovanje tona, • razvijajo in povezujejo hkratno poslušanje svoje izvedbe in instrumentalne spremljave ali drugih članov ansambla;
solfedžirajo;	<ul style="list-style-type: none"> • pojejo skladbice, ki jih igrajo, in ritmično izrekajo besedila, • transponirajo krajše motive in melodije; 	<ul style="list-style-type: none"> • pojejo melodije v skladbah in pri tem imenujejo tone s solmizacijskimi zlogi; 	<ul style="list-style-type: none"> • pojejo melodije v skladbah in pri tem imenujejo tone s solmizacijskimi zlogi;
skupinsko muzicirajo;	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo skladbice ob spremljavi klavirja ali drugega inštrumenta; 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo duete, tercete, kvartete ter v ansamblih iz različnih glasbil; 	<ul style="list-style-type: none"> • stopnjujejo težavnost komornega muziciranja;
ustvarjajo glasbo;	<ul style="list-style-type: none"> • zapišejo svoje kratke glasbene misli; 	<ul style="list-style-type: none"> • sestavljajo, zapisujejo in igrajo lastne skladbice; 	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo osnove improvizacije, • ustvarjajo lastno glasbo;

spoznavajo, ocenjujejo in vrednotijo glasbo.	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo osnove notnega zapisa, • izvajajo eno-, dvo- in tridelne pesemske oblike, • igrajo skladbe različnih karakterjev in iz različnih zgodovinskih obdobj, • spoznavajo domače in tuje otroške in ljudske pesmi, • učijo se prepoznavati razlike med slabim in dobrim igranjem, • besedno izražajo mnenje o posameznih skladbica in njihovih karakterjih. 	<ul style="list-style-type: none"> • pridobljeno znanje samostojno uporabljajo, • spoznavajo in interpretirajo skladbe, • poznajo karakteristike posameznih stilnih obdobj (stil, značilne oblike, uvrščanje skladateljev ...), • primerjajo lastne izvedbe z drugimi (nastopi drugih učencev, koncerti, plošče ...), • sistematično spoznavajo in si oblikujejo možne kriterije za ocenjevanje vseh zvrsti glasbe. 	<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo svoja znanja v skladu z literaturo, ki jo igrajo, • spoznavajo nove glasbene oblike (rondo in najlažje plesne oblike, kot so valček, polka ...), • skozi skladbe spoznavajo osnovne značilnosti stilnih obdobj, • pridobivajo osnovne informacije o skladateljih, • analizirajo in ocenjujejo lastne izvedbe (nastopi).
Dodatni pouk	Intenzivnejše razvijanje tehničnih in muzikalnih prvin do stopnje celovitega uresničevanja ciljev in brežhibnega obvladovanja vsebin, izbranih za posamezni razred oziroma stopnjo izobraževanja.		

4. OPERATIVNI CILJI PREDMETA - VSEBINE

1. razred - sopranska kljunasta flavta

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- Vdrževanje kljunaste flavte,
- negovanje intonacije,
- povezovanje tonov, spoznavanje različnih artikulacij (non-legato, legato ...),
- spoznavanje dolžine not in ritmične urejenosti,
- spoznavanje klinaste flavte in njenih lastnosti,
- tehnika igranja: dihanje, nastavek, drža. postavitev rok in prstov ter drža telesa,
- ustvarjanje in oblikovanje tona,
- uvajanje v igro durovih lestvic in akordov.

ŠOLE – METODE, ETUDE:

- N. Tomšič: Vesele note, I. del,
- H. Bodemann: Erstes Blokflöten-Spiel,
- R. Voss: Meine lustige Blokflöte, I. del,
- F. Moser: Blockflötenschule, I. del.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrežna literatura.

2. razred - sopranska kljunasta flavta

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- Igranje etud in skladb s spremljavo ali brez nje,
- obvladanje tonskega obsega od c1 do a2,
- razvijanje tehnične spretnosti (dihanje, nastavek, jezik, prsti ...),
- oznake za dinamiko in agogiko.

ŠOLE – METODE, ETUDE:

- N. Tomšič: Vesele note, I. del (druge skladbe),
- N. Tomšič: Vesele note, II. del (izbor),
- R. Voss: Meine lustige Blokflöte, II. del (izbor),
- R. Voss: Meine lustige Blokflötenbuch (izbor),
- J. Pitts: Recorder from the Beginning, I. del (izbor),
- K. Rennie: Kinder - leichte Übungen.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrežna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- Tri skladbice na pamet s spremljavo.

3. razred - sopranska kljunasta flavta

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- Nadaljnje razvijanje že usvojenih tehničnih in muzikalnih prvin,
- spoznavanje izvirne literature in priredb,
- igranje v komornih zasedbah enakih inštrumentov (duo, trio, kvartet),
- razvijanje glasbenega spomina.

ŠOLE – METODE, ETUDE:

- H. Mönkemeyer: Das Spiel auf der Sopranböckflöte,
- J. H. Feltkamp: 40 Etudes (izbor),
- B. Janos: Furulyaskola II.

SKLADBE:

- Galantes Rokoko,
- Mozartiana (aus dem Notenbüchern von L. Mozart)
Tanzweisen (24 plesov),
- Blokflötenmusik für Anfänger (EMB/Z7888),
- G. Ph. Telemann: Suita v F-duru in Suita v C-duru,
- J. Pitts: Recorder for the Beginners, II. in III. del,
- Spielstücke aus dem Fitzwilliam Virginal Book,
- T. Zrimšek: Skladbe starih mojstrov,
- W. A. Mozart: Salzburški menueti,
- W. Roehr: Sonatine 1, 4,
- Aus Notenbüchern des 18. Jahrhunderts I.

SKUPNA IGRA:

- Lažje skladbe za dve sopranski kljunasti flavti (učitelj-učenec).

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- Ena skladba,
- dva stavka različnih karakterjev iz cikličnega dela s spremljavo na pamet.

4. razred - sopranska kljunasta flavta

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- nadaljnje razvijanje že usvojenih tehničnih in muzikalnih prvin,
- spoznavanje izvirne literature in priredb,
- razvijanje glasbenega spomina.

ŠOLE – METODE, ETUDE:

- H. M. Linde: Sopranblokflötenschule für Fortgeschrittene,
- H. Mönkemeyer: Das Spiel auf der Sopranbökflöte (nadaljevanje),
- H. M. Linde: Die kleine gungen,
- J. H. Feltkamp: 40 Etudes (izbor).

SKLADBE:

- Corelli: Sonata v a-molu,
- Anonymus: Greensleeves to a Ground,
- C. Bresgen: Sonatina,
- C. Bresgen: Sonatina v F-duru,
- D. Bigaglia: Sonata v a-molu,
- G. F. Telemann: Tafelmusik,
- J. B. Loeilet: Sonata v C-duru,
- J. B. Loeilet: Sonata v a-molu,
- J. Ch. Pepusch: (I. in II. del), šest sonat,
- J. Ch. Pepusch: Sonata v G-duru št. 3,
- J. Hook: Sonata v G-duru,
- J. Hotteterre: Sonata v C-duru,
- J. van Eyck: Der Fluyten - Lusthof (izbor),
- W. Pearson: Variations on Lulle me Beyond Thee,
- W. Roehr: Sonatine št. 2, 3.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- etuda ali skladba tehničnega značaja,
- ciklično delo v celoti s spremljavo, od tega dva stavka na pamet.

4. razred - altovska kljunasta flavta

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- Nadaljnje razvijanje že usvojenih tehničnih in muzikalnih prvin,
- spoznavanje izvirne literature in priredb,
- razvijanje glasbenega spomina,
- uvajanje altovske kljunaste flavte,
- igranje lažjih okraskov.

ŠOLE – METODE, ETUDE:

- J. Pitts: Treble Recorder from the Beginning,
- F. J. Giesbert: Schule für die Altbloßflöte.

SKLADBE: G. F. HÄNDEL:

- Menuette für Altbloßflöte,
- A. Vivaldi: Sonata v F-duru,
- Anonym (18. st.): Sonata v d-molu,
- Anonym: Fünf leichte Suiten aus dem Barock I, III, V,
- B. Marcello: Sonata v G-duru,
- G. Finger: Zwei leichten Sonaten,
- G. Ph. Telemann: Sonata v F-duru,
- J. Fischer: 4 suite (izbor).

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- Dve etudi različnega karakterja,
- ena skladba,
- dva stavka iz cikličnega dela s spremljavo klavirja na pamet.

Opozorilo: V 4. razredu je mogoče igrati samo sopransko kljunasto flavto (za učence, ki se po končanem četrtem razredu preusmerijo na drug inštrument) ali samo altovsko kljunasto flavto (za učence, ki bodo nadaljevali pouk kljunaste flavte) ali pa kombinirano, t.j. sopransko in altovsko kljunasto flavto.

5. razred - altovska kljunasta flavta

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- Nadaljnje razvijanje že usvojenih tehničnih in muzikalnih prvin,
- spoznavanje izvorne literature in priredb,
- razvijanje glasbenega spomina,
- spoznavanje oznak za hitrost in karakter skladbe.

ŠOLE – METODE, ETUDE:

- R. Colwell: Preludes and Voluntaries,
- Linde-Höffer von Winterfeld (12 etud f, r Altblockflute),
- E. M. Kölz: Esserzisi per flauto dolce.

SKLADBE:

- C. Bresgen: Sonatina,
- D. Purcell: Sonata v F-duru,
- G. Dieupart: Suita št. 4,
- J. B. Loeillet: Sonate, I. del (št. 1 in 3),
- J. Ch. Pepusch: Sonate za alt, I. in II. del (izbor),
- J. Ch. Schickhardt: Sonata v C-duru,
- J. G. Linicke: Koncert v G-duru,
- P. B. Bellinzani: 3 sonate, op. 3,
- Ph. de Lavigne: Sonate (izbor),
- R. Valentine: 12 sonat za alt (izbor).

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- Dve etudi različnega karakterja,
- eno ciklično delo v celoti s spremljavo (od tega dva stavka na pamet).

6. razred - altovska kljunasta flavta

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- Nadaljnje razvijanje že usvojenih tehničnih in muzikalnih prvin,
- spoznavanje izvorne literature in priredb,
- razvijanje glasbenega spomina,
- spoznavanje oznak za hitrost in karakter skladbe,
- spoznavanje pomožnih prijemov za igranje.

ŠOLE – METODE, ETUDE:

- H. M. Linde: Neuzeitliche Übungen,
- Linde-Höffer von Winterfeld: 40 študij za altovsko kljunasto flavto (po izboru).

SKLADBE:

- Corelli: Sonate, op. 5 (izbor),
- A. Vivaldi: Sonata Il Pastor Fido, VI. sonata v g-molu,
- E. Poletzky: Fünf Inventionen (izbor),
- F. Barsanti: Sonata v C-duru,
- F. M. Veracini: Sonata Prima,
- G. B. Bononcini: Divertimenti da Camera (izbor),
- G. F. Händel: Sonate v g-molu,
- H. Poser: Sieben Bagatellen, op. 52 (izbor).

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- Ena etuda,
- dve skladbi različnih karakterjev (ena moderna), od tega ena na pamet,
- eno ciklično delo v celoti s spremljavo.

NAPREDOVANJE

Za prehod na višjo stopnjo izobraževanja mora učenec na izpitu za 6. razred kljunaste flavte pokazati dobro obvladovanje vseh tehničnih in muzikalnih sestavin igre in pridobiti pozitivno mnenje komisije.

7. razred - altovska kljunasta flavta

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- Nadaljnje razvijanje že usvojenih tehničnih in muzikalnih prvin,
- spoznavanje izvirne literature in priredb,
- razvijanje glasbenega spomina,
- spoznavanje oznak za hitrost in karakter skladbe,
- spoznavanje pomožnih prijemov za igranje.

ŠOLE – METODE, ETUDE:

- H. M. Linde: Neuzeitliche Übungen (izbor),
- H. U. Staeps: Das Tägliche Pensum,
- Linde-Höffer von Winterfeld: 40 študij za altovsko kljunasto flavto (izbor).

SKLADBE:

- Corelli: Sonate, op. 5 (izbor),
- A. Vivaldi: Koncert v a-molu,
- A. Vivaldi: Sonata Il Pastor Fido, (izbor),
- E. Poletzky: Fünf Inventionen (izbor),
- F. Barsanti: Sonata v F-duru,
- G. F. Händel: Sonata v C duru,
- G. Ph. Tellemann: Concerto di Camera,
- G. Pugnani: Sonata št. 3 v F-duru,
- H. Poser: Sieben Bagatellen, op. 52 (izbor).

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- Dve etudi različnih karakterjev,
- dve skladbi različnih karakterjev (ena moderna), od tega ena na pamet,
- eno ciklično delo v celoti s spremljavo.

8. razred - altovska kljunasta flavta

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- Nadaljnje razvijanje že usvojenih tehničnih in muzikalnih prvin,
- spoznavanje izvirne literature in priredb,
- razvijanje glasbenega spomina,
- spoznavanje oznak za hitrost in karakter skladbe,
- spoznavanje pomožnih prijemov za igranje.

ŠOLE – METODE, ETUDE:

- R. Bernolin: 15 Etudes Techniques,
- H. U. Staeps: Das tägliche Pensum.

SKLADBE:

- H. M. Linde: Sonata in D,
- G. Ph. Telemann: Koncert v B-duru (2 alta),
- G. Ph. Telemann: 6 fantazij za altovsko kljunasto flavto solo (izbor),
- G. Ph. Telemann: 2 sonati iz Essercizii Musici,
- G. Ph. Händel: Sonate (izbor),
- G. Ph. Händel: Fitzwilliam Sonate,
- F. Reizenstein: Partita,
- Ch. Graupner: Koncert v F-duru,
- A. Corelli: Sonate, op. 5 (izbor).

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- Dve etudi različnih karakterjev,
- ciklično delo v celoti s spremljavo,
- dve skladbi različnih karakterjev (od tega obvezno ena moderna) in obvezno obe na pamet.

5. STANDARDI ZNANJA

1. do 6. razred

Po končani nižji stopnji šolanja je učenec sposoben samostojno nastopati in ob spremljavi izvajati skladbe (glej navedbo v predlaganih vsebinah) tako po notnem zapisu kot tudi na pamet. Pridobil si je osnovno tehnično znanje ter ritmično in tonsko urejenost, tako da je sposoben igrati solistično in v manjših komornih zasedbah.

7. in 8. razred

Po končani višji stopnji šolanja so učenci usposobljeni samostojno pripravljati lastne programe in s spremljavo ali v komorni zasedbi izvajati zahtevnejšo literaturo. So ritmično urejeni in obvladujejo intonančno prilagajanje drugemu inštrumentu ali skupini. Obvladujejo vse dinamične in agogične kakor tudi artikulacijske zahteve. Lahko se že vključujejo v ljubiteljske komorne skupine.

6. DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Osnovna naloga, ki jo morajo učitelji izpolniti iz učnega načrta, je razviti ljubezen do glasbe in ustvariti potrebo po muziciranju. Zaradi individualnega načina poučevanja naj učni načrt s sistematično razvrščenim gradivom ne pomeni toge obveznosti za učitelja, temveč naj mu pomeni orientacijo in pomoč pri vzgoji bodočega glasbenika. Priporočljivo je, da učenec usvojeno znanje čim večkrat pokaže na internih in javnih nastopih.

7. IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

Materialni pogoji

Primerno velika, akustična in zvočno izolirana učilnica, standardna oprema za individualni pouk, avdiosredstva, notno stojalo, ogledalo, metronom, klavir ali pianino, slikovno gradivo, strokovna literatura. Za izvajanje skupinske igre je treba združevati različne kljunaste flavte. Šola naj razpolaga najmanj z enim kompletom inštrumentov, ki naj bi bili enake znamke, modela in narejeni iz enakega lesa (sopranska, altovska, tenorska in basovska kljunasta flavta).

Pogoji za vpis

Primerna starost in glasbene ter fizične dispozicije za igranje na kljunasti flavti, ki jih kandidat dokaže na sprejemnem preizkusu.

Preverjanje in ocenjevanje

Znanje preverjamo in ocenjujemo pri pouku, na internih in javnih nastopih ter ob koncu šolskega leta pri izpitih. Ocene oblikujemo v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja in napredovanju učencev v glasbenih šolah.